

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Christelige Taler

Citation: Kierkegaard, Søren: "Christelige Taler", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 10*, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2004 , s. 7. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-ct-txt-shoot-id78eaaa91-113c-4b77-9451-96ac65c45710.pdf> (tilgået 28. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 10

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Ringhedens Bekymring

Bekymrer Eder ikke for, hvad I skulle iføres – efter alt saadant søge Hedningene.

*D*enne Bekymring har Fuglen ikke. Spurvene inddeles i Graa-Spurve og Guld-Spurve, men denne Forskjel, denne Inddeling: ringe – fornem, er ikke til for dem eller for nogen eneste af dem. Den Fugl, der i Flokken flyver foran, eller til Høire, den følge vel de andre, der er Forskjel paa Forrest og Bagest, paa Høire og Venstre, men den Forskjel: ringe – fornem er ikke til; i Flugtens dristige Sving, naar Flokken yndigt svinger sig frit i de luftige Skikkelser, veksler det ogsaa med Først og Sidst, med Høire og Venstre. Og naar de tusinde Stemmer synge i Chor, saa er der vel een, som slaaer Tonen an, denne Forskjel er der, men: ringe – fornem, denne Forskjel er ikke, og frit lever Glæden i Stemmemnes Vexlen. Det fornøier »den Enkelte« saa ubeskriveligt at synge i Chor med de Andre, men dog synger den ikke for at fornøie de Andre, den fornøier sig selv med sin Sang og med de Andres Sang, bryder derfor ganske vilkaarligt af, holder et Øieblik inde, indtil det atter lyster den at stemme i med – og at høre sig selv.

Fuglen har da ikke denne Bekymring. Hvoraf kommer nu det? Det kommer deraf, at Fuglen er hvad den er, er sig selv, nøiet med at være sig selv, fornøiet med sig selv. Fuglen veed neppe tydeligt eller er ganske paa det Rene med sig selv om, hvad den er, end mindre, at den skulde vide Noget om Andre. Men den er fornøiet med sig selv, og med hvad den er – hvad dette saa end forresten er; thi det har den ikke Tid til at tænke over, eller til blot at begynde paa, saa fornøiet er den ved at være det den er. For at være, for at have Glæde af at være, skal den ikke gaae ad den lange Vei ved først at faae Noget at vide om de Andre, for derved at faae at vide, hvad den selv er. Nei den har Sit fra første Haand, den skyder den fornøieligste Gjenvei; den er hvad den er; for den er der intet Spørgsmaal om at være eller ikke at være; ved Hjælp af Gjenveien slipper den forbi alle hiin Forskjelligheds Bekymringer. Om den er Fugl ligesom alle andre Fugle, om den er »lige saa god Fugl« som de andre af samme Art, ja blot om den er ligesom dens Mage: alt Sligt tænker den slet ikke paa, saa utaalmodig er den i sin Glæde over at være. Ingen ung Pige, der staaer paa Springet og skal til Dands, kan være saa utaalmodig efter at komme afsted, som Fuglen er efter at være i Gang med at være hvad den er. Thi den har intet, ikke det korteste Øieblik at give bort, naar dette skulde sinke den fra at være; det korteste Øieblik vilde for den være en dræbende lang Tid, naar den i det ikke maatte være hvad den er; den vilde døe for Utaalmodighed, hvis der gjordes den den mindste mindste Indsigelse mod at faae Lov til uden videre at være. Den er, hvad den er, men den er; den lader fem være lige, og saa er den. Dette er dog vel saaledes. Saae Du end ikke den kongelige Fugls stolte Flugt, naar Du seer den lille Fugl, der sidder og gynger sig paa et Ax, og morer sig selv med at synge: er der vel mindste Spor af Ringhedens Bekymring! Thi Du vil dog vel ikke indvende, hvad jo netop er det Lærerige: at den er høit paa Straa. Og vil Du det, saa tag Straaet paa hvilket den sidder. Mere livlig end Lilien i Glæde over at være er Fuglen dog ganske som Lilien i uskyldig Selvtilfredshed. Saae Du end ikke den pragtfulde Lilie, der kneiser ydmygt i al sin Deilighed, naar Du seer den uanseelige, der staaer i en Grøft og narres med Vinden som var de To Ligemænd; naar Du seer den, efterat et Uveir har gjort Alt for at lade den føle dens Ubetydelighed – dersom Du betragter den, idet den atter stikker Hovedet frem for at see, om det dog ikke snart skulde til at ville være godt Veir igjen: synes Dig, at der er mindste Spor af Ringhedens Bekymring! Eller naar den staaer ved det mægtige Træes Fod og seer med Forundring op ad det, synes Dig, at der er mindste Spor af Ringhedens Bekymring hos denne, den forundrede Lilie; eller troer Du den vilde føle sig selv mindre, hvis Træet var end een Gang saa stort! Er det ikke snarere, som havde den i al Uskyldighed den Indbildning, at Alt var til for dens Skyld!

Saa let har Fuglen og Lilien ved at være, saa let tage de sig i det at leve, saa naturligt falder Begyndelsen dem, eller det at komme til at begynde. Thi dette er Liliens og Fuglens lykkelige Begunstigelse, at det er gjort dem saa let med at begynde paa at være til, at de, strax de ere blevne til, strax ere begyndte, strax ere i fuld Fart med at være, saa der slet ikke behøves, at Noget gaaer forud for Begyndelsen, saa de slet ikke forsøges i hiin blandt Menneskene meget omtalte og som saa farefuld skildrede Vanskelighed, Begyndelsens Vanskelighed.

Men hvorledes er nu Fuglen Læremesteren, hvor er Underviisningens Tilknytningspunkt? Mon ikke deri: at gjøre Omveien efter Begyndelsen, det er efter at finde Begyndelsen, denne Omvei, der kan blive saa saare lang, at gjøre den saa kort som muligt, for saa hurtigt som muligt at komme til sig selv, at være sig selv.

Denne Bekymring har den ringe Christen ikke. Dog er han deri forskjellig fra Fuglen, at han maa forsøges i denne Begyndelsens Vanskelighed; thi han er vidende om den Forskjel: ringe – fornem. Han veed, og han veed, at de Andre vide det Samme om ham, at han er et ringe Menneske, og han veed, hvad dette vil sige. Han veed ogsaa hvad der forstaaes ved Jordlivets Fortrin, hvilke disse saa saare forskjellige ere, ak og at de alle ere ham nægtede, at de, medens de ellers ere til for at udtrykke, hvad de Andre ere i disse Fortrin, i Forhold til ham ere ligesom for at betegne, hvor ringe han er. Thi med hvert et Fortrin, den Fornemme føier til, desto fornemmere bliver han, og med hvert et Fortrin den Ringe maa tilstaae at være ham nægtet, desto ringere bliver han jo paa en Maade. Hvad der er til for at betegne hvor meget den Fornemme er, det synes fra den anden Side at være til for at betegne, hvor lidet den Ringe er. – O, vanskelige Begyndelse paa at være til eller for at komme til at være til: at være til, derpaa at blive til, for saa først at være til; o, listigt skjulte Snare, som ikke spændes efter nogen Fugl! Thi det seer jo ud, som skulde et Menneske, for at begynde paa at være sig selv, først blive færdig med, hvad de Andre ere, og derved faae at vide, hvad han da selv er – for saa at være det. Dog, gaaer han i denne Øienforblindelsens Snare, saa kommer han netop aldrig til at blive sig selv. Han gaaer da fremad og fremad som Den, der gaaer ad en Vei, om hvilken de Forbigaaende sige ham, at den ganske rigtigt fører til Byen, men glemme at sige ham, at hvis han vil til Byen maa han vende sig om; thi han gaaer ad den Vei, som fører til Byen, ad den Vei gaaer han – bort fra Byen.

Dog den ringe Christen gaaer ikke i denne Øienforblindelsens Snare, han seer med Troens Øine, han er med Troens Hurtighed, der søger Gud, ved Begyndelsen, er for Gud sig selv, nøiet med at være sig selv. Han har faaet at vide af Verden eller af de Andre, at han er et ringe Menneske, men han har ikke givet sig hen i denne Viden, han taber sig ikke verdsligt i den, gaaer ikke ganske op i den; ved med det Eviges Tilbageholdenhed at holde sig til Gud er han bleven sig selv. Han er som Den, der har to Navne, eet for alle Andre, og et andet for sine Nærmeste. I Verden, i Omgang med de Andre er han det ringe Menneske, Andet giver han sig ikke ud for, og Andet tages han heller ikke for; men for Gud er han sig selv. Det seer i Omgangens Berøring bestandigt ud som skulde han hvert Øieblik vente paa af de Andre at faae at vide, hvad han nu er i dette Øieblik. Men han venter ikke; han haster med at være for Gud, fornøiet med for Gud at være sig selv. Han er et ringe Menneske med i Menneskenes Mængde, og hvad han saaledes er, afhænger af Forholdet; men han er i at være sig selv ikke afhængig af Mængden, han er for Gud sig selv. Thi af »de Andre« faaer et Menneske naturligtvis dog egentligen kun at vide, hvad de Andre ere – det er paa den Maade Verden vil bedrage et Menneske fra at blive sig selv. »De Andre« veed igjen heller ikke, hvad de selv ere, men bestandigt kun hvad »de Andre« ere. Der er kun Een, som ganske kjender sig selv, som i og for sig selv veed, hvad han selv er, det er Gud; og han veed ogsaa, hvad ethvert Menneske i sig selv er, thi det er han netop ene ved at være for Gud. Det Menneske, der ikke er for Gud, er heller ikke sig selv, hvad man kun kan være ved at være i Den der er i og for sig selv. Man kan, naar man er sig selv ved at være i Den, som er i og for sig selv, være i Andre eller for Andre, men man kan ikke ved at være blot for Andre være sig selv.

Den ringe Christen er *for Gud* sig selv. Saaledes er Fuglen ikke sig selv; thi Fuglen er hvad den er. Ved Hjælp af denne Væren er den i ethvert Øieblik sluppen forbi Begyndelsens Vanskelighed. Men saa naaede den heller ikke til den vanskelige Begyndelsens herlige Ende: i Fordobelse at være sig selv. Fuglen er som en Ener, Mennesket, der er sig selv, er mere end en Tier. Fuglen slipper heldigt forbi Begyndelsens Vanskelighed, faaer derfor ingen Forestilling om, hvor ringe den er. Men saa er den jo netop uden Sammenligning ringere end Den, som veed, hvor ringe han er. Ringhedens *Forestilling er ikke til* for Fuglen; men den ringe Christen *er ikke væsentligen til for denne Forestilling*, han vil ikke væsentligen være til for den, thi væsentligen er han og vil han for Gud være sig selv. Fuglen er altsaa egentligen den Ringe. Den ringe Christen er i *Modsætning* til sin Ringhed sig selv, uden dog derfor taabeligt at ville ophøre at være det ringe Menneske, han er i Forhold til Andre; han er i *Ringheden* sig selv. Og saaledes er den ringe Christen i Ringhed uden Ringhedens Bekymring. Thi hvori ligger Ringhed? I Forholdet til »de Andre«. Men hvori grunder dens Bekymring? I ikkun at være til for de Andre, i ikke at vide om Andet end om Forholdet til de Andre. Fuglen er slet ikke vidende om Forholdet til de Andre, forsaavidt ikke Ringe, og igjen forsaavidt uden Ringhedens Bekymring; men den er naturligtvis saa heller ikke vidende om, at den har et høiere Forhold.

Og hvad er saa den ringe Christen, som for Gud er sig selv? Han er *Menneske*. Forsaavidt han er Menneske er han i en vis Forstand ligesom Fuglen, der er hvad den er. Dog dette ville vi her ei videre dvæle ved.

Men han er tillige *Christen*, hvad der jo ligger i Spørgsmaalet om, hvad den ringe *Christen* er. Forsaavidt er han ikke som Fuglen. Thi Fuglen er hvad den er. Men saaledes kan man ikke være Christen. Er man Christen, saa maa man *være bleven det*. Den ringe Christen er altsaa bleven til Noget i Verden. Ak, Fuglen, den kan ikke blive til Noget, den er, hvad den er. Den ringe Christen var, som Fuglen, Menneske, men saa blev han Christen. Han blev til Noget i Verden. Og han kan bestandigt blive Mere og Mere; thi han kan bestandigt blive mere og mere Christen. *Som Menneske var han skabt i Guds Billede; men som Christen har han Gud til Forbillede*. Denne uroligende Tanke, der i eet væk kalder paa En, et Forbillede, den kjender Fuglen ikke; den er hvad den er, Intet, Intet forstyrrer den denne dens Væren. Ja, det er sandt, Intet forstyrrer den – end ikke den salige Tanke at have Gud til sit Forbillede. Et Forbillede er rigtignok en Opfordring, men hvilken Salighed! Vi tale jo allerede om Lykke, naar vi tale om, at der inden i Digteren er Noget, som opfordrer ham til Sang. Men Forbilledet fordrer endnu stærkere, tilskynder hver Den end stærkere, hvem det kom for Øie, for hvem det er til. Forbilledet er en Forjættelse, ingen anden er saa sikker, thi Forbilledet er jo Opfyldelsen. – For Fuglen er der intet Forbillede, men for den ringe Christen er Forbilledet til, og han er til for sit Forbillede

- han kan bestandigt komme til at ligne det mere og mere.

Den ringe Christen, der for Gud er sig selv, er som Christen *til for sit Forbillede*. Han troer, at Gud har levet paa Jorden, at Han har ladet sig føde i ringe og fattige Kaar, ja i Vanære, og derpaa som Barn levet sammen med den simple Mand, der kaldtes Hans Fader, og den foragtede Jomfrue, der var Hans Moder. At Han derpaa vandrede omkring i en Tjeners ringe Skikkelse, ikke til at adskille fra andre ringe Mennesker end ikke ved sin paafaldende Ringhed, indtil Han endte i den yderste Elendighed, korsfæstet som en Forbryder - og saa rigtignok efterlod sig et Navn; men den ringe Christens Begjæring er jo blot at turde i Liv og Død tilegne sig Hans Navn, eller Navn efter Ham. Den ringe Christen troer, som det er fortalt, at Han til sine Disciple valgte ringe Mennesker af den simpleste Stand, og at Han til sin Omgang søgte dem, som Verden forskjød og foragtede; at Han gennem sit Livs forskjellige Omvexlinger, da Menneskene vilde høit ophøie Ham, og da de vilde fornede Ham om muligt end mere, end Han selv havde fornedit sig, blev de ringe Mennesker tro, til hvem Han var knyttet ved nærmere Forbindelser, de ringe Mennesker tro, hvem Han havde knyttet til sig, de foragtede Mennesker tro, hvem man just udstødte af Synagogen, fordi Han havde hjulpet dem. Den ringe Christen troer, at dette ringe Menneske eller at dette Hans Liv i Ringhed har viist, hvad et ringe Menneske har at betyde, ak, og hvad et, menneskelig talt, fornemt Menneske dog egentligen har at betyde, hvor uendelig Meget det kan betyde at være et ringe Menneske, og hvor uendeligt Lidt det at være et fornemt Menneske, hvis man ikke er Andet. Den ringe Christen troer, at dette Forbillede just er til for ham, han, som jo er et ringe Menneske, kjempende maaskee med Armod og trange Kaar, eller det endnu Ringere, foragtet og forstødt. Han tilstaaer vel, at han jo ikke er i det Tilfælde selv at have valgt denne overseeete eller foragtede Ringhed, og forsaavidt ikke ligner Forbilledet; men dog fortrøster han sig til, at Forbilledet er til for ham, Forbilledet, der ved Hjælp af Ringheden barmhjertigt ligesom paanøder sig ham, som vilde det sige »ringe Menneske, kan Du ikke see, at dette Forbillede er for Dig«. Vel har han ikke med egne Øine selv seet Forbilledet, men han troer, at Han har været til. Der havde jo i en vis Forstand heller ikke været Noget at see - uden Ringheden (thi Herligheden, den maa troes); og Ringheden kan han da nok gjøre sig en Forestilling om. Han har ikke med egne Øine seet Forbilledet, han gjør heller ikke noget Forsøg paa at lade Sandsen danne sig et saadant Billede. Dog seer han ofte Forbilledet. Thi hver Gang han i Troens Glæde over dette Forbilledes Herlighed ganske forglemmer sin Armod, sin Ringhed, sin Foragtethed, da seer han Forbilledet - og da seer han selv tilnærmelsesviis ud som Forbilledet. Dersom nemlig i et saadant saligt Øieblik, naar han er fortabt i sit Forbillede, et andet Menneske seer paa ham, saa seer dette andet Menneske kun et ringe Menneske for sig: saaledes var det just ogsaa med Forbilledet, man saa kun det ringe Menneske. Han troer og haaber stedse mere og mere at skulle nærme sig til Lighed med dette Forbillede, der først hisset skal vise sig i sin Herlighed; thi her paa Jorden kan det kun være i Ringhed og kun sees i Ringheden. Han troer, at dette Forbillede, hvis han stadigt kæmper for at ligne det, bringer ham anden Gang og i endnu nøiere Slægtskab med Gud, at han ikke blot har Gud til Skaber, som alle Skabninger have, men har Gud til Broder.

Men saa er jo denne ringe Christen dog noget meget Ophøiet? Ja vist er han det, noget saa Ophøiet, at man ganske taber Fuglen af Sigte. Han er, som Fuglen, ringe uden Ringhedens Bekymring, trykket i en vis Forstand, som Fuglen ikke er det, ved Bevidstheden om sin Ringhed - dog er han høit ophøiet. Men ringheden taler han ikke om, og aldrig da bedrøvet, den minder ham jo blot om Forbilledet, medens han tænker paa Forbilledets Ophøiethed - og naar han gjør det, saa minder han selv tilnærmelsesviis om Forbilledet.

Men den ringe Hedning, han har denne Bekymring.

Den ringe Hedning, han er uden Gud i Verden, og altsaa aldrig væsentlig sig selv, (hvad man kun er ved at være for Gud) og altsaa heller aldrig nøiet med at være sig selv, hvad man dog vel ikke er, naar man ikke er sig selv. Han er ikke sig selv, ikke nøiet med at være sig selv, ei heller, som Fuglen, det han er: han er misfornøiet med det han er; sig selv en Plage sukker han over, og anklager han sin Skjebne.

Hvad er han da? Han er den Ringe, slet ikke Andet, det er, han er hvad »de Andre« gjøre ham til, og hvad han gjøre sig selv til ved kun at være for Andre. Hans Bekymring er: *Intet at være*, ja slet ikke at være. Saa langt fra er det, at han er som Fuglen, der er hvad den er. Og derfor er hans Bekymring igjen: *at blive Noget i Verden*. At være til for Gud, det er ikke Noget, mener han - det tager sig heller ikke ud i Verden ved Modsætning til eller i Sammenligning med Andre. At være Menneske, det er ikke Noget at være, mener han - det er jo at være Ingenting; thi deri er da slet ingen Forskjel fra eller Fortrin for alle andre Mennesker. At være Christen, det er ikke Noget at være, mener han - det er vi jo Alle. Men at blive Justitsraad - det var Noget at være. Og Noget maa han for Alt blive til i Verden, det er til at fortvivle over, slet intet at være.

»Det er til at fortvivle over«, han taler som var han ikke allerede fortvivlet. Den ringe Hedning er fortvivlet, og Fortvivlelsen er hans Bekymring. Man antager jo, at i enhver Stat den Ringe ordentligviis er fritagen fra at bære de Byrder, som de mere Begunstigede maae bære. Men den fortvivlede Ringe, Hedningen, han vil, selv om han er det, ikke være fritagen, han bærer den tungeste af alle Byrder. Man taler om, at Kongen bærer Kronens Vægt, den Høitstaaende Vægten af Styrelsens Ansvar, Den, hvem Mange ere betroede, Forsorgens Vægt; men saa er dog Kongen ogsaa Kongen, den Høitstaaende den Høitstaaende, den Betroede den

Betroede. Men den fortvivlede Ringe, Hedningen, han slæber sig ihjel paa Vægten af hvad han ikke er, han, ja det er Afsindighed, han forløfter sig paa hvad han ikke bærer. Om det er saa, at det er Kongen, der, som Grunden, bærer alle de Andre, eller det er alle de Andre, der bære Kongen som den Øverste, ville vi her ikke undersøge: men den fortvivlede Ringe, Hedningen, han bærer alle de Andre. Denne uhyre Tyngde »alle de Andre«, den tynger paa ham, og med Fortvivlelsens fordoblede Vægt; thi det er ikke gennem Forestillingen om, at han er Noget, at den tynger paa ham, nei den tynger paa ham gennem den Forestilling, at han er Intet. Sandeligen, saa umenneskeligt har aldrig nogen Stat eller noget Samfund handlet mod noget Menneske, saa den vilde, at En paa Vilkaaret af at være Intet skulde bære Byrden af Alle. Saa umenneskeligt handler kun den fortvivlede Ringe, Hedningen, mod sig selv. Dybere og dybere synker han i fortvivlet Bekymring, men han finder intet Fodfæste for at bære – han er jo Intet, hvad han til sin egen Qval bliver sig bevidst gennem Forestillingen om hvad de Andre ere. Latterligere og latterligere, o nei, ynkeligere og ynkeligere, eller rettere ugudeligere og ugudeligere, mere og mere Umenneske bliver han i sin daarlige Stræben for dog at blive til Noget, Noget, om det var nok saa Lidt, men Noget, som det efter hans Begreb var værd at være.

Saaledes synker den fortvivlede Ringe, Hedningen, under Sammenligningens uhyre Vægt, som han selv paalægger sig. Dette, at være et ringe Menneske, hvad der for den ringe Christen hører ham med til det at være Christen som den neppe hørlige, svage Beaandelse foran Bogstavet hører med til Bogstavet, hvilket egentligen høres (og saaledes taler den ringe Christen om sin jordiske Ringhed, han taler blot om den, idet han udtaler, at han er Christen) – dette er for Hedningen hans Bekymring Dag og Nat, med dette beskjæftiger al hans Digten og Tragten sig. Uden Evighedens Udsigt, aldrig styrket af Himlens Haab, aldrig sig selv, forladt af Gud lever han fortvivlet, som var han til Straf dømt at leve disse 70 Aar, martret ved Tanken om at være Intet, martret ved det Frugtesløse i hans Stræben efter at blive til Noget. For ham har Fuglen intet Trøsteligt, Himlen ingen Trøst – og det forstaaer sig, Jordlivet har da for ham heller ingen Trøst. Om ham kan man ikke sige, at han trælunden bliver ved Jorden, overtalt af Jordlivets Fortryllelse, der bragte ham til at glemme Himmelen. Nei, det er jo snarere som gjorde Timeligheden Alt for at støde ham fra sig, ved at gjøre ham til Intet. Og dog vil han tilhøre Timeligheden paa det usleste Vilkaar; han vil ikke slippe den, han klamrer sig fast ved det Intet at være, fastere og fastere, da han forgjæves søger verdsligt at blive Noget, han klamrer sig med Fortvivlelse fastere og fastere om det – han indtil Fortvivlelse ikke vil være. Og saaledes lever han, ikke ved Jorden, men som var han nedstødt i Underverdenen. See, hiin Konge, hvem Guderne straffede, han leed den rædsomme Straf, at hver Gang han hungrede, da viste de lystelige Frugter sig, men naar han greb efter dem, da forsvandt de. Den fortvivlede Ringe, Hedningen, lider end kvalfuldere i Selvmodsigelsen. Thi medens han, martret ved Intet at være, forgjæves søger at blive Noget, saa er han egentligen ikke blot Noget men Meget; det er ikke Frugterne, der unddrage sig ham, det er ham selv, der unddrager sig endog for at være hvad han er. Thi er han ikke Menneske – og kan han ikke blive Christen!

Lad os saa til Slutning tænke paa Fuglen; den er med i Evangeliet, og skal være med i Talen. Den ringe Fugl er uden Ringhedens Bekymring; den ringe Christen er i Ringhed uden Ringhedens Bekymring, og saa – høit ophøiet over al jordisk Høihed; den ringe Hedning er i Bekymringen langt under sig selv, var han end den Ringeste. Fuglen seer ikke nøie paa hvad den er; den ringe Christen seer nøie paa hvad han er som Christen; den ringe Hedning stirrer indtil Fortvivlelse paa, at han er ringe. »Hvad .. ringe ..«, siger Fuglen, »lad os aldrig tænke paa Sligt, det flyver man fra.« »Hvad .. ringe«, siger den Christne, »jeg er Christen!« »Ak, ringe,« siger Hedningen. »Jeg er hvad jeg er,« siger Fuglen; »hvad jeg skal vorde, er endnu ikke aabenbart,« siger den ringe Christen; »jeg er Intet, og jeg vorder ikke til Noget,« siger den ringe Hedning. »Jeg er til,« siger Fuglen; »i Døden begynder Livet,« siger den ringe Christen; »jeg er Intet, og jeg bliver i Døden til Intet,« siger den ringe Hedning. I Sammenligning med den ringe Christen er Fuglen et Barn; i Sammenligning med den ringe Hedning er den et lykkeligt Barn. Som den frie Fugl, naar den svinger sig høiest i Glæde over at være til, saaledes hæver den ringe Christen sig endnu høiere; som den fangne Fugl, naar den modløs og angst spræller sig ihjel i Nettet, saaledes afsjeler den ringe Hedning sig selv, endnu ynkeligere, i Intethedens Fangenskab. Der er efter Christendommens Lære kun een Ophævelse: den at være Christen; alt Andet er Ringe: Ringhed og Høihed. Der er, naar man er Ringe, kun een Vei til Høihed: den at blive Christen. Den Vei kjender Fuglen ikke, den bliver hvad den er. Men saa er der ogsaa en anden Vei, den kjender Fuglen heller ikke, ad den gaaer Hedningen. Fuglens Vei i at være er gaadefuld, den fandtes aldrig; den Christnes Vei er funden af Ham, som er Veien, og den er salig at finde; Hedningens Vei ender i Mørket, Ingen fandt tilbage ad den. Fuglen slipper hiin Omvei og lykkeligt al Fare forbi; den ringe Christen gaaer ikke ad Omveien og frelses salig til Herligheden; den ringe Hedning vælger Omveien og »gaaer saa sin egen Vei« til Fortabelsen.